

Katarzyna Pawluk
Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu
katarzyna.pawluk@mbp.opole.pl

Marzec pod znakiem e-publikacji i e-edukacji w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu

Streszczenie: *W artykule przedstawiono działania Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu w zakresie promocji e-książki i Internetu. Biblioteka włączyła się w obchody ogólnoswiatowej akcji — Tydzień e-Książki, promując m.in. czytelną IBUK Libra. Omówiono prace biblioteki na rzecz społeczeństwa informacyjnego, edukację osób starszych i udział w ogólnoeuropejskiej kampanii — Tydzień z Internetem.*

Słowa kluczowe: *Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu, biblioteki publiczne, praca z czytelnikiem, działalność edukacyjna, technologie informacyjne, e-booki, społeczeństwo informacyjne, Internet*

Marzec to miesiąc pod znakiem **Tygodnia e-Książki** (3–9 marca), **Tygodnia Otwartej Edukacji** (10–15 marca) oraz **Tygodnia z Internetem** (24–30 marca). Poznanie nowych technologii, możliwość podnoszenia umiejętności informacyjnych, swobodne poruszanie się po elektronicznych zasobach to potrzeby współczesnych użytkowników bibliotek. Należyta promocja usług biblioteki w tej dziedzinie jest bardzo ważna, pomoc w realizacji potrzeb czytelników należy do priorytetowych zadań bibliotekarzy. Nie bez znaczenia jest organizowanie wielu przedsięwzięć ogólnoswiatowych, europejskich i na skalę kraju, które mają za zadanie popularyzować zbiory wirtualne i informację cyfrową.

Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu (MBP) już po raz trzeci włączyła się w ogólnoswiatową akcję promowania e-booków. W czerwcu 2011 r. stawialiśmy pierwsze kroki w wirtualnym świecie, kończąc testowanie serwisu korpo.ibuk.pl. Nowe możliwości spodobały się czytelnikom, którzy oferowane zbiory elektroniczne traktowali jako uzupełnienie tradycyjnych książek zgromadzonych na półkach bibliotecznych. Myśląc o studentach, z nowym rokiem akademickim MBP poszerzyła swoją ofertę o książki elektroniczne. Od roku 2012 opolskie biblioteki publiczne, w tym Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu, połączyły się w konsorcjum, tak aby dać swoim użytkownikom dostęp do większej liczby publikacji. Obecnie proponujemy 1216 pozycji, w tym 357 publikacji darmowych. Wśród książek znajdują się tytuły z różnych dziedzin wiedzy, m.in. z medycyny, socjologii, literaturoznawstwa, ekonomii, a także kilka reportaży oraz pozycje z literatury pięknej. Główną grupą korzystających są studenci. Na liście dostępnych publikacji znalazły się także książki wybrane z myślą o maturzystach — słowniki motywów, bohaterów okazały się bardzo pomocne przy tworzeniu w domu prezentacji maturalnych.

Zdając sobie sprawę, że wiele osób nie wie, jak korzystać z tego rodzaju zasobów, bibliotekarze podjęli akcję reklamową; znakomitą okazją do tej inicjatywy było włączenie się w obchody Tygodnia e-Książki. Co roku stosujemy inną formę promocji, zajęć, spotkań. W roku 2013 spotkał się z czytelnikami Jacek Podsiadło, który swoją poezję wydawał

w formie e-booka, i zarówno o niej, jak i o procesie wydawniczym opowiedział zgromadzonej publiczności. Spotkanie cieszyło się sporym zainteresowaniem i zgromadziło różną publiczność, miłośników twórczości poety, także osób chcących dowiedzieć się czegoś więcej o samej e-książce.

Nowa forma czytania powieści czy literatury popularnonaukowej ma coraz większą rzeszę zwolenników. Jest jednak i taka grupa, która jeszcze o możliwościach wykorzystania e-papieru niewiele wie, i tu pojawia się miejsce na działanie bibliotekarza. Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu w tym roku zaproponowała swoim czytelnikom indywidualne warsztaty z korzystania z internetowej czytelni IBUK LIBRA. Tworzenie własnej wirtualnej biblioteczki przez czytelnika, zaawansowane wyszukiwanie treści, tworzenie notatek, tagowanie fragmentów książki, powiązanie treści publikacji ze słownikiem i encyklopediami PWN — stwarzają ogromne możliwości dla odbiorcy. Dodać tu należy, że użytkownik po otrzymaniu bezpłatnego PIN-u do elektronicznych wersji książek zakupionych przez konsorcjum może z nimi pracować w domu o dowolnej porze dnia czy nocy. Dodatkowo odwiedzający Dział Informacji MBP mogli także zapoznać się z funkcjonowaniem czytnika e-booków, którego możliwość wypożyczenia w MBP istnieje od 2012 r. Wypożyczanie tego rodzaju urządzeń było spowodowane dużym zainteresowaniem czytelników literaturą w wersji elektronicznej, chociażby w PDF-ie, a których nie stać na zakup czytnika.

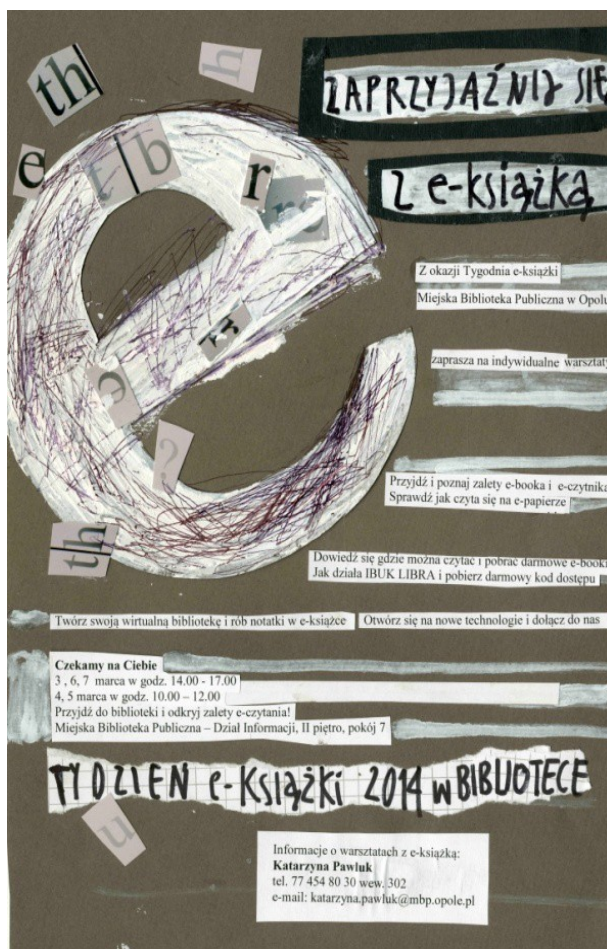
Z warsztatów w ramach Tygodnia e-Książki skorzystały głównie osoby starsze, które chcą poznawać nowe technologie. Możliwość wyszukania strony, powiększenia tekstu do ich potrzeb w obecności bibliotekarza, sprawia, że czują się swobodniej w zdobywaniu wiedzy o e-publikacjach. Osoby te posiadają niejednokrotnie własne komputery, laptopy w domu, ale nie zawsze wiedzą, gdzie szukać e-książek i jakich urządzeń używać do ich czytania. .

Tydzień e-Książki był także znakomitą okazją do pokazania stron z publikacjami do legalnego pobrania. Strona Wolne Lektury okazała się bardzo pomocna tegorocznym maturzystom, a i osoby poszukujące e-booków znalazły dla siebie coś ciekawego z klasyki literatury polskiej i światowej. Warto także nadmienić o portalu Polona, zasobach, jakie udostępniła Biblioteka Narodowa — to nie tylko książki, ale czasopisma, fotografie, rękopisy. Polona pozwala na utworzenie swojego konta i pobieranie materiałów wybranych przez użytkownika. Istnieje również możliwość robienia notatek, a także wydrukowania materiału.

Kolejną tegoroczną akcją, do której włączyła się Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu, jest ogólnoeuropejska kampania — Tydzień z Internetem. Zaprosiliśmy do skorzystania z oferty seniorów, którzy mieli okazję uczestniczyć w spotkaniach on-line, w ramach których poznali podstawowe zasady korzystania z tego medium. Dwa spotkania pod hasłem „Pole do popisu” pomogły osobom podjąć decyzję o zapisaniu się na kurs organizowany przez naszą bibliotekę „Mobilny Senior” i podjęciu wyzwania zmierzania się ze światem wirtualnym. Więcej o tej akcji mieszkańcy naszego miasta mogli dowiedzieć się również z zapowiedzi radiowych i audycji.

Warsztaty przygotowywane z myślą o osobach starszych, chcących zmierzyć się z „prze-strzenią wirtualną”, zaczął prowadzić Dział Informacji w roku 2011, początkowo indywidualnie, z osobami, które zgłosiły chęć poznawania tajników komputera i Internetu. Na coty-

godniowych spotkaniach kursant, przychodzący z własnym laptopem, pod okiem bibliotekarza poznawał tajniki, m.in. zakładania e-maila, wyszukiwania informacji w Internecie oraz poznawał skróty klawiszowe. Z czasem liczba chętnych była tak duża, że postanowiono zorganizować warsztaty. Zajęcia cieszą się dużym zainteresowaniem, a my, bibliotekarze, mamy nadzieję, że w ten sposób przełamujemy bariery i otwieramy „nowe okno na świat” dla tych osób. Warsztaty te są również znakomitą okazją do wymiany spostrzeżeń, aktywizacji tej grupy, już po samych zajęciach.

*Rys. 1. Plakat „Zaprzyjaźnij się z e-książką”
Aut. Halina Flegler.*

Świat nowych technologii jednych zachwyca, innych przeraża, ale aby go poznać można przeczytać odpowiednią książkę, i taką ofertę na profilu biblioteki zaproponował Dział Informacji w Tygodniu z Internetem. Można było poznać tytuły z literatury popularnonaukowej i pięknej, wszak świat wirtualny, hakerzy czy gry komputerowe stają się często kanwą powieści.

Zakończone Tygodnie — to nie koniec pracy na rzecz popularyzacji informacji cyfrowej. Zrodziły się już pomysły na kolejne edycje marcowych imprez. Tydzień Otwartej Edukacji

umożliwia przybliżenie najważniejszych informacji o prawie autorskim, poznanie zasad dozwolonego użytku czy dowiedzenia się, co to jest domena publiczna albo Creative Commons. Nowe wyzwania to także kody QR czy kody AR+, które można wykorzystać efektywnie do promocji czytelnictwa, wcale nie rezygnując z książki w formie kodeksu.